

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Гж.1607/11
25.05.2011.године
Нови Сад

У И М Е Н А Р О Д А

Апелациони суд у Новом Саду, у другостепеном већу састављеном од судија Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Радославе Мађаров и Наде Бачкалић, чланова већа, у правној ствари тужилаца првог реда **К.Ј.**, чији су законски заступници њени родитељи Д1. и Д2.Ј., другог реда **Д1.Ј.** и трећег реда **Д2.Ј.**, свих из Н.С., које заступа пуномоћник З.Р., адвокат из Н.С., против туженог **КЛИНИЧКОГ ЦЕНТРА В. Н.С.**, којег заступа пуномоћник С.С., адвокат из Н.С., ради накнаде штете, одлучујући о жалбама обе парничне странке против пресуде Вишег суда у Н.С. бр.П.... од 2.марта 2011.године, у нејавној седници већа одржаној дана 25.маја 2011.године донео је

П Р Е С У Д У

Жалбу тужилаца **ОДБИЈА**, жалбу туженог **ДЕЛИМИЧНО УСВАЈА**, делимично **ОДБИЈА**, пресуду Вишег суда у Н.С. бр.П.... од 02.марта 2011.године,

ПРЕИНАЧАВА тако што одбија тужбени захтев тужиље Д1.Ј. којим је предложила обавезивање туженог да јој на име накнаде материјалне штете у виду изгубљене зараде исплати износ од 2.691.774,00 динара, са законском затезном каматом од 1.новембра 2010.г. до исплате, као и захтев тужилаца Д1.Ј. и Д2.Ј. којим су предложили да им тужени на име накнаде штете у виду трошкова лечења њихове ћерке К.Ј. у Б.Т. исплати износ од 148.588,00 динара, са законском затезном каматом од 1.новембра 2010.године до исплате, на име трошкова операције у Р. износ од 1.871,40 америчких долара, са домицилном каматом од 11.децембра 1995.г. до исплате и износ од 2.591,40 америчких долара, са домицилном каматом од 22.марта 1996.године до исплате, све у динарској противвредности по најповољнијем курсу Народне банке Србије на дан исплате, на име трошкова путовања у М. износ од 60.378,00 динара, са законском затезном каматом почев од 1.новембра 2010.г. до исплате, те одређује да свака странка сноси своје трошкове првостепеног поступка,

ПОТВРЂУЈЕ у преосталом делу.

Свака странка сноси своје трошкове жалбеног поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеном пресудом је одлучено:

"Тужбени захтев тужилаца се делимично усваја.

Обавезује се тужени Клинички центар В. Н.С. да тужиљи Ј.Д1. из Н.С. на име накнаде материјалне штете у виду изгубљене зараде исплати износ од 5.383.548,00 динара, са законском затезном каматом од 1.новембра 2010.г. до исплате, у року од 15 дана под претњом извршења.

Обавезује се тужени Клинички центар В. Н.С. да тужиоцима Ј.Д1. и Ј.Д2., обоје из Н.С., на име накнаде материјалне штете у виду трошкова за лечење њихове ћерке Ј.К., исплати следеће износе:

- за трошкове лечења у Б.Т. 148.588,00 динара, са законском затезном каматом од 1.новембра 2010.г. до исплате,

- за трошкове операције у Р. 1.871,40 USD, са домицилном каматом од 11.децембра 1995.г. до исплате и 2.591,40 USD, са домицилном каматом од 22.марта 1996.г. до исплате, све у динарској противвредности по најповољнијем курсу Народне банке Србије на дан исплате;

- за трошкове путовања у М. 60.378,00 динара, са законском затезном каматом од 1.новембра 2010.г. до исплате;

- за трошкове лечења у ординацији "Т." 263,80 евра, са домицилном каматом од 1.новембра 2010.г. до исплате, све у динарској противвредности по најповољнијем курсу Народне банке Србије на дан исплате;

- за трошкове лечења у ординацији "WS" 125.349,52 динара, са законском затезном каматом од 1.новембра 2010.г. до исплате;

- за трошкове лечења у кабинету "Л." 76,70 евра, са домицилном каматом од 4.јула 2002.г., све у динарској противвредности по најповољнијем курсу Народне банке Србије на дан исплате;

- за трошкове апарата са ходалицом 183.229,36 динара, са законском затезном каматом од 1.новембра 2010.г. до исплате;

- за трошкове виброакустичног апарата "Витафон" 21.744,22 динара, са законском затезном каматом од 1.новембра 2010.г. до исплате;

- за трошкове лечења у ординацији "Q.M." 25.427,67 динара, са законском затезном каматом од 1.новембра 2010.г. до исплате;

- за трошкове операције у П. - прва операција 1.500 USD, са домицилном каматом од 3.јуна 2005.г. до исплате, све у динарској противвредности по најповољнијем курсу Народне банке Србије на дан исплате и 189.692,62 динара, са законском затезном каматом од 1.новембра 2010.г. до исплате;

- за трошкове операције у П. - друга операција 1.250 USD, са домицилном каматом од 14.фебруара 2006.г. до исплате, све у динарској противвредности по најповољнијем курсу Народне банке Србије на дан исплате и 171.141,52 динара, са законском затезном каматом од 1.новембра 2010.г. до исплате;

- за трошкове контроле у П. 9.095,67 динара, са законском затезном каматом од 1.ноцембра 2010.г. до исплате;
- за трошкове набавке ортозе 1.022.491,06 динара, са законском затезном каматом од 1.ноцембра 2010.г. до исплате;
- за трошкове физикалне терапије 8.699.807,78 динара, са законском затезном каматом од 1.ноцембра 2010.г. до исплате;
- за трошкове путовања у Б. 399.300,00 динара, са законском затезном каматом од 1.ноцембра 2010.г. до исплате, све у року од 15 дана, под претњом извршења.

Део тужбеног захтева који се односи на накнаду материјалне штете у виду трошкова за лечење тужиље Ј.К., преко досуђених износа до тражених 13.774.548,00 динара, се одбија.

Део тужбеног захтева који гласи: "Обавезује се тужени Клинички центар В. Н.С. да тужиљи Ј.К. из Н.С. на име накнаде материјалне штете по основу туђе неге и помоћи исплати износ од 3.968.679,00 динара, са законском затезном каматом од 1.ноцембра 2010.г. до исплате, у року од 15 дана, под претњом извршења," се одбија.

Обавезује се тужени да тужиоцима накнади трошкове овог поступка у износу од 1.047.500,00 динара, у року од 15 дана под претњом извршења."

Против ове пресуде благовремене жалбе изјавиле су обе парничне странке.

Тужиоци побијају пресуду у одбијајућем и делу одлуке о парничним трошковима, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да је овај суд преиначи тако да постављени тужбени захтев у целости усвоји и туженог обавезе да им надокнади све одређене трошкове парничног поступка.

Тужени побија пресуду у усвајајућем делу из свих законом предвиђених разлога, са предлогом да је овај суд укине и предмет врати првостепеном суду на поновно расправљање и одлучивање или је преиначи тако да тужбени захтев одбије у целости и тужиоце обавезе да му надокнаде парничне трошкове. У одговору на жалбу тужилаца предлаже њено одбијање и потврђивање одлуке првостепеног суда у одбијајућем делу.

Жалба тужилаца није основана, док је жалба туженог делимично основана, делимично неоснована.

Испитавши првостепену пресуду у границама жалбених разлога, као и по службеној дужности у смислу одредбе чл.372 ст.2 ЗПП-а, овај суд налази да је она донета без битних повреда одредаба парничног поступка, али да је на потпуно и правилно утврђено чињенично стање материјално право делимично правилно, а делимично неправилно примењено.

Предмет спора је накнада материјалне штете коју трпе тужиоци као последицу грешке лекара запосленог код туженог, приликом рођења тужиље К. на дан .... 1991.г. К. родитељи су тужиоци Д1. и Д2. Лекарска грешка састоји се у нестручној процени адекватног медицинског метода порођаја, што је за последицу имало да је мозак тужиље К. у току порођаја остао без кисеоника. Након рођења и пружања медицинске помоћи у оквиру 20 дана утврђено је да моторни и психички развој К. теку успорено, а

након неуролошких испада постављена је дијагноза *paralysis cerebralis (forma mixta)*. Дијагностикована болест представља стационарно стање, постоји трајно умањење животне активности од 100%, тако да ће К. доживотно бити ускраћена за свакодневне уобичајене активности које обавља свака нормална особа. Одузета су јој сва четири екстремитета, није способна да хода, да самостално седи, не постоји успостављена координација покрета и држања тела, није способна за обављање основних активности (гутање, узимање хране, брига о хигијени, самостално вршење физиолошких потреба). Са коефицијентом интелигенције од 86 она има увид у своје здравствено стање, које представља непремостиву баријеру да делује као друштвено и социјално биће. Цео живот зависиће од других људи. Говор јој се успорено развијао и уз све примењене третмане, у старости од 19 година, глас јој је праскав и говор се састоји од две-три речи. Не може да пише и поред уложеног труда родитеља у образовање. Њена памет увек иде испред моторике. Предузимање најелементарнијих животних активности изазива трпљење физичких болова, а свакодневни физијатријски и дефектолошки третмани нужни су за стављање под контролу њених неуролошких испада.

Тужиља К. зависна је од других особа током 24 сата. За њену негу потребно је ангажовање три особе.

Тужиља Д1. је у време К. рођења била стара 27 година. К. јој је прво дете. Дана 1. фебруара 1989.г. стекла је диплому о вишем образовању и васпитању шестог степена стручне спреме на Пољопривредном факултету у Н.С., на ратарско повртарском смеру. Пре К. рођења била је радно ангажована на хонорарним пословима. По К. рођењу, с обзиром да није имала помоћи, потпуно се посветила нези детета, а након што јој се свекрва пензионисала запослила се дана 24. маја 2000.г. у ЈКП "Т." Н.С., где и данас ради. За временски период од 90 месеци (рачунајући од 17. новембра 1992.г. до запослења 24. маја 2000.г.) да је била запослена остварила би по критеријумима на дан 1. новембра 2010.г. зараду од 5.299.247,00 динара.

Тужиоци Д1. и Д2. су се први пут обратили надлежном органу за остваривање права на новчану накнаду за туђу негу и помоћ дана 1. јула 2006.г., захтев им је усвојен, тако да од тог датума остварују право на увећани додатак за туђу негу и помоћ у месечном износу од 13.917,00 динара. Да су у временском периоду од 1. јула 1999.г. до 30. јуна 2006.г. ангажовали трећа лица за помоћ укупна накнада за једну особу би, по истим критеријумима износила 1.322.893,00 динара, за две особе 2.645.786,00 динара, а за три особе 3.968.679,00 динара.

Почев од 1994.г. тужиоци Д1. и Д2. су одводили К. на лечење у разне специјализоване установе за дечју церебралну парализу. Тако је К. у току 1994.г. и 1995.г. у три наврата боравила у Б.Т. Трошак првог боравка им Фонд за здравствено осигурање није рефундирао, а он по ценама на дан 1. новембра 2010.г. овај издатак представља 148.588,00 динара. У временском периоду од 7. децембра до 16. децембра 1995.г., као и од 21. марта до 30. марта 1996.г. К. је у пратњи родитеља боравила у специјализованој медицинској установи у М., где је оперисана. За први боравак њени родитељи су имали издатак од 1.871,40 америчких долара, за други 2.591,40 америчких долара, а трошкови путовања по ценама на дан 1. новембра 2010.г. износе 60.378,00 динара.

Осим изнетих, тужиоци Д1. и Д2. су почев од 1998.г. имали по основу набавке ортопедских помагала, лечења, физикалне и логопедске терапије издатке, који су по основу и висини појединачно означени у изреци првостепене пресуде, а који нису рефундирани од стране надлежног Фонда за здравствено осигурање.

Полазећи од наведених чињеница, као и чињенице да су тужиоци у току предметне парнице, инициране дана 19.августа 1999.г., на основу правноснажне пресуде од 17.јануара 2007.г. остварили право на накнаду нематеријалне штете и парничне трошкове везане за тај део захтева, првостепени суд позивом на регулативу чл.154 Закона о облигационим односима налази да тужена, здравствена установа има обавезу да тужиоцима надокнади материјалну штету која је последица пропуста лекара да поступа у складу са правилима медицинске струке.

Позивом на одредбе чл.189, чл.195, чл.394 и чл.395 Закона о облигационим односима захтев тужиље Д1. за накнаду штете по основу изгубљене зараде, те захтев тужилаца Д1. и Д2. за накнаду штете по основу лечења тужиље К. налази основаним, исказујући поводом истакнутог приговора застарелости становиште да је у делимичној пресуди којом је одлучено о нематеријалној штети већ заузето становиште да потраживање у овој парници није застарело. Поводом истакнутог приговора подељене одговорности, позивом на регулативу чл.192 Закона о облигационим односима захтев тужиље К. за накнаду штете по основу туђе неге и помоћи одбија из разлога што из чињеничног утврђења не следи да су њени родитељи било када ангажовали трећа лица и по том основу имали издатке, а њихов је пропуст што штету нису смањили до 2006.г., када су први пут поставили захтев за остваривање овог права по прописима из социјалног осигурања.

Супротно жалбеном указивању туженог првостепени суд је са ослонцем на садржину расположивих доказа изведених до закључења главне расправе утврдио све релевантне чињенице од значаја за основ, доспелост и висину спорног потраживања. Јасно је утврђено које трошкове лечења су тужиоци Д1. и Д2. остварили на терет социјалног осигурања, а да спорни издаци које су имали за лечење нису рефундирани. Првостепени суд правилно утврђене активности тужиље Д1. и Д2. усмерене на лечење тешко оболеле ћерке налазе оправданим, пошто из налаза Судско - медицинског одбора Медицинског факултета у Б. (стране 75-86 списка) јасно произилази да К. мора свакодневно да буде подвргнута физикалном и логопедском третману, да не би дошло до трајне згрчености у зглобовима, кривљења кичме и како би њен говор сачувао каквуктакову разумљивост. Тужиоци Д1. и Д2. су по одредби чл.195 ст.1 Закона о облигационим односима активно легитимисани са захтевом за накнаду трошкова лечења, пошто су по чињеничном утврђењу они те издатке имали, а висина накнаде утврђена је сагласно регулативи чл.185 ст.1 и ст.3 Закона о облигационим односима. Принцип успоставе пређашњег стања, као санкције за грађанско-правни деликт, код утврђења да су издаци на име отклањања штете већ настали, постиже се досудом оног броја новчаних јединица који је издвојен, са каматом од учињеног давања (чл.186 и чл.277 ст.1 Закона о облигационим односима).

Међутим, тужени основано у жалби указује да првостепени суд неправилно примењује регулативу чл.360 и чл.376 Закона о облигационим односима одлучујући о праву тужилаца да судским путем остваре накнаду предметне материјалне штете. Из чињеничног утврђења јасно произилази да је стање болести тужиље К. непромењено од самог рођења, а да су њени родитељи прве издатке за лечење, које нису могли да остваре на терет здравственог осигурања, имали 1994.г. Дакле, већ у то време тужиоци Д1. и Д2. имали су сазнања како о лицу које је штету причинило, тако и о сваком конкретном издатку који нису могли да остваре на терет обавезног здравственог осигурања. Када је тужба поднета дана 19.августа 1999.г. издаци учињени за лечење пре 19.августа 1996.г. стога не уживају судску заштиту. Следом изнетог, за трошкове лечења не припадају издаци лечења у Б.Т. (из 1994.г. или 1995.г.), нити лечења и пута у

М. (учињени у 1995.г. и у марту 1996.г.), па је тужбени захтев због застарелости у овом делу ваљало одбити.

Из истих разлога тужбени захтев тужиље Д1. по основу накнаде штете због изгубљене зараде за временски период до 19.августа 1996.г. представља природну облигацију. При томе, првостепени суд правилно полази од утврђене породичне ситуације тужилаца, ваљано прихвата тврдњу да тужиоци Д1. и Д2. до пензионисања Д2. мајке објективно нису могли да на бољи начин организују чување тешко оболелог детета, па када је Д1. стекла виши степен стручног образовања 1989.г., до рођења детета била спорадично радно ангажована, прихватљив је и закључак првостепеног суда да би се по редовном току ствари она радно ангажовала и остваривала зараду, а да је у томе спречена деликтном радњом лекара, запосленог код туженог. Нема разлога за сумњу ни у правилност утврђења чињенице да се тужиља Д1. запослила након што је бригу о К. могла да преузме баба по оцу, па супротно жалбеном указивању туженог тужиља Д1. на основу одредбе чл.190 Закона о облигационим односима јесте легитимисана за истицање захтева за накнаду штете у виду изгубљене зараде. Како је утврђени обим очекиване зараде извршен на бази 90 месеци (од 17.новембра 1992.г. до 24.маја 2000.г., а цивилну облигацију представља потраживање за временски период од 19.августа 1996.г. до 24.маја 2000.г., дакле за 45 месеци, тужени је обавезан да тужиљи исплати 1/2 утврђеног износа, па се тужбени захтев за исплату по овом основу преко износа главнице од 2.691.774,00 динара са споредним потраживањем показује неоснованим.

Најзад, супротно жалбеном указивању тужилаца првостепени суд даје правилне разлоге због којих захтев тужилаца Д1. и Д2. делимично, односно захтев тужиље К. за исплату накнаде штете по основу туђе неге и помоћи у целости налази неоснованим. Разлоге првостепеног суда у целости прихвата и овај суд и на њих упућује. Наиме, чињенично је утврђено да К. здравствено стање захтева ангажовање три особе, али и да су се до 2000.г. о њој самостално старали родитељи, а након тога због запослења мајке и дечја бака. Чињенично је утврђено и да су К. родитељи захтев за остваривање права на накнаду по овом основу по прописима о социјалном осигурању поднели тек 2006.г., па се њихов финансијски губитак који је резултат пасивног држања не може превалити на туженог, посебно имајући у виду чињеницу да је тужиљи Д1. признато право на изгубљену зараду због неге детета.

Следом преиначења одлуке о главном захтеву на основу регулативе чл.161 ст.1 и ст.2, чл.149 ст.2 и чл.150 ЗПП-а одлучено је о целокупним трошковима парничног поступка.

Све тужиоце заступао је један пуномоћник адвокат, захтев тужиље Д1. у делу за накнаду штете по основу изгубљене зараде показао се основаним у 1/2 дела, захтев тужиље К. показао се у целости неоснованим, а када се и заједнички захтев тужилаца Д1. и Д2. за накнаду штете показао само делимично основаним, имајући у виду број и садржину предузетих парничних радњи, те држање странака у току поступка везано за овај део захтева и коначан успех у парници, овај суд је становишта да свака странка треба коначно да сноси сопствене издатке којима се изложила вођењем спора.

Из изнетих разлога, одлука у изреци донета је на основу одредби чл.380 тач.4 и чл.375 ЗПП-а.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА

Јелица Бојанић Керкез,с.р.

з.т.о.

медицинско право